

MEKKERENDE MINDERHEDEN

23 juli 1971

Goedenavond, vrienden.

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar en verwachten van u dat u ook zelf nadenkt. Ons onderwerp moet actueel zijn. Gezien mijn voorkeur voor alliteraties gaf ik hieraan de titel:

MEKKERENDE MINDERHEDEN

U lacht over die titel? In Duitsland sprak ik reeds eens over "die Halleluja Halunken" en die titel beviel mij nog beter. Maar om terug te komen op de mekkerende minderheden: dit is wel degelijk een zeer actueel onderwerp. Want in de menselijke mentaliteit binnen grotere groepen blijkt vooral op sociaal gebied een soort decentralisatie aan de gang te zijn. Er is bij vele mensen een steeds groeiende neiging deel uit te gaan maken van steeds kleinere groepen. En vele van die kleinere groepen tonen een groeiende behoefte zich van alle andere groepen op een bijzondere wijze te onderscheiden. Zodra de groep heeft uitgemaakt door welk verschil in denken en actie zij zich van anderen zal kunnen onderscheiden, begint het gemekker. Men probeert dan eenieder duidelijk te maken dat men - dankzij het verschil - beter en meer waard is dan een ander. Dit gaat gepaard met een luidkeels verkondigd gevoel dat men door de gemeenschap heel wat minder wordt gewaardeerd dan men in feite wel zou verdienen.

Dit alles zou van minder ernstige aard zijn, wanneer dit beperkt zou blijven tot de onderlinge strijd en botsingen van dergelijke groepen, die als het ware historisch gegroeid zijn. Oorlogen van dorp tot dorp zijn toch eerst kortgeleden minder veelvuldig geworden en de kleine vorstendommen die voortdurend met elkander in strijd verkeerden en over onderlinge voortreffelijkheden twistten, kwamen 100 jaren geleden nog veelvuldig voor. Het gaat mij dan ook niet zozeer om het feit dat kleinere groepen onderling geschillen hebben, maar om het feit dat deze groepen gezamenlijk deel van een gemeenschap uitmaken die als geheel wordt beschouwd, ook door deze groepen. Dezen met al hun onderlinge verdeeldheid blijken een meerderheid te vormen die alle bestaande ontwikkelingen probeert af te wijzen, omdat zij geen erkenning van de eigen voorkeurspositie inhouden.

Mogelijk wordt dit te ingewikkeld. Laat ons een eenvoudig voorbeeld nemen: Nederland heeft weer een regering. Deze bestaat uit een 5-tal partijen waarin bovendien nog een 9-tal minderheidsgroeperingen tracht zich te doen gelden. Elk van die minderheden tracht zich te laten horen en haar zin te krijgen, terwijl elke partij op zich natuurlijk probeert haar eigen programma zoveel mogelijk tot werkelijkheid te maken. Uit dit alles dient dan een parlementaire meerderheid plus een vast beleid voort te komen. Eenieder die even nadenkt, zal begrijpen dat dit alles wezenlijk onmogelijk is onder dergelijke omstandigheden.

Ook in andere landen blijken soortgelijke ontwikkelingen hand over hand toe te nemen. De zogenaamde hoofdpunten waarom de groepen zich schijnen te groeperen, veranderen nogals eens, maar de feiten, de verdeeldheid en de neiging eigen inzichten ten koste van alles door te zetten, zelfs indien men eigen zienswijze daarvoor moet veranderen, blijft bestaan. In Engeland was dit geschilpunt in het verleden het optreden van bepaalde vakbonden, nu is het opeens het toetreden tot de EEG geworden. In de USA blijken rassegeschillen nog steeds een begeerlijk aanknopingspunt voor dergelijke minderheden te zijn. Daarnaast tegenstellingen tussen isolationisme en expansionisme, protectionisme tegen liberalisme en dergelijke, waarbij men niet mag vergeten dat de USA een zeer belangrijke politieke rol in de wereld probeert te spelen, ook al lijkt het nieuwste spelletje in dit opzicht wel op pingpong. In Washington zegt men ping, in Peking zegt men dan pong waarop Taiwan 'au' zegt.

Achter dit alles gaat een bijna wanhopige poging van het USA-gouvernement schuil, het volk te herwinnen voor de eigen politiek van inwerken op de gehele wereld en zo eigen macht overal duidelijk en kenbaar maken. De pressie die hiertoe aanleiding werd, werd uitgeoefend door de mekkerende minderheden in dit land. In de kleine dingen kan men als regeerder dergelijke zichzelf overschattende en zeer luidruchtige groepen misschien nog enigszins tegemoetkomen. Maar naarmate men op een hoger niveau van beleid - zoals men dit noemt - komt, zal het in mindere mate mogelijk zijn met al die tegenstrijdige eisen en zienswijzen rekening te houden. Het is dan kennelijk eenvoudiger met niemands belangen en inzichten rekening te houden, daar de ervaring leert dat belangrijke groepen dan elkander een eerste protest tegen(*Red.: deel tekst weggevallen*) hun gang gaan. De tactiek van in het kleine de groepen enige erkenning geven om in het grote zo eigen weg te kunnen volgen, is op het ogenblik een tamelijk veel voorkomende methode, zelfs in uw eigen land. Wat men over het hoofd ziet, is dat dergelijke groepen, ook al weten zij niet wat eraan te doen, door een dergelijke handelwijze op de duur steeds meer gefrustreerd worden.

Indien wij over enige maanden een toename van de terreurdaden verwachten - het is al begonnen, maar zal eerst over één à twee maanden algemeen kenbaar worden - zo hebben wij hierbij niet alleen te maken met een klein handje vol ruziemakers. Het merendeel van dergelijke acties zal bij nader onderzoek voort blijken te komen uit groepen mensen die menen dat de gemeenschap hen niet de erkenning geeft die hen volgens eigen inzicht toekomt. Daarbij hebben zij op enkele punten vaak gelijk. Een kabouter in Nederland bijvoorbeeld die beweert dat te veel wordt gedaan voor degenen die hebben en te weinig voor degenen die niets hebben, die ook beweert dat de Nederlandse rechtpleging ondanks alle voorzorgen toch niet geheel onpartijdig genoemd kan worden, heeft zeker gelijk. Maar wanneer hij meent dit alles te kunnen verbeteren door op een fluitje te spelen en "de uil zat in de olmen" aan te heffen en daarmee Verolme verder op zal kunnen rollen, Zwolsman zal kunnen temmen en de verkeerschaos uit zal kunnen bannen, heeft hij het zeker mis. Ook zijn denkbeelden zullen daartoe niet al te veel bij kunnen dragen, omdat zij te zeer afwijken van de denkbeelden die bij de "gewone burgers" bestaan. In feite zal men, wanneer men openlijk actie gaat nemen, in vele gevallen eerder het tegendeel bereiken van hetgeen men nastreeft.

Een goed voorbeeld van dergelijke actie door een minderheid geeft ons de Black Panther groep. Wanneer deze groep meent dat je onrecht niet met praten ongedaan kunt maken en tegen geweld geweld zult moeten stellen, zal niemand kunnen beweren dat de groep hierin ongelijk heeft. Er is inderdaad sprake van een grote discriminatie van kleurlingen in de USA en zeker ook sprake van verschillen tussen de verschillende bevolkingsgroepen wat ook in de mogelijkheid sociale status te verwerven tot uiting komt en zelfs de mogelijkheid tot verwerving van levensonderhoud sterk beïnvloedt. Zij hebben op vele punten zeker geen ongelijk. Maar op het ogenblik dat men, zoals feitelijk gebeurt, hiervoor Whitey, de blanke, aansprakelijk gaan stellen, zullen zij de velen die voor hun standpunt wel voelen onder de blanken en hen daardoor zouden kunnen helpen iets van hun doelstellingen tot werkelijkheid te maken, evenzeer tegen hen, en daarmee tegen alle kleurlingen keren als hun werkelijke tegenstanders en tot steeds extremer optreden bewegen. Het uiteindelijke gevolg van het optreden van deze groep is een verscherping van de rassenstrijd, zonder dat men hiermede een blijvende en feitelijke verbetering van het lot van de kleurlingen tot stand kan brengen.

Wanneer je alle soortgelijke ontwikkelingen in de wereld gaat overzien, duizelt het je. Ik noemde u nu twee voorbeelden van dergelijke minderheden. Maar het optreden van deze groepen in vele landen hebben gevolgen die ik persoonlijk zeer ongewenst en ernstig acht. Wat denkt u bijvoorbeeld dat een aanleiding was tot het vormen van rechtse terreurgroepen in Frankrijk? Hoe zou naar uw mening een linkse terreurbeweging tot stand zijn gekomen als de groep die op het ogenblik een reeks grote slagen voorbereidt in Griekenland? Wat zoudt u denken van de behoudzuchtig socialistische groep in West-Duitsland die eveneens van plan is middels aanslagen en terreuracties, de regering mores te leren? Ik noem maar enkele gevallen in uw omgeving.

Deze terreurgroepen komen steeds weer voort uit mekkerende minderheden die hun eigen rechten, mogelijkheden en belangrijkheid sterk overschatten, maar nergens ook maar enige erkenning van hun eisen en denkbeelden vinden.

Mogelijk vraagt u zich af of dergelijke groepen wel terecht zich gefrustreerd voelen? Ik ben persoonlijk geneigd de minderheden op vele door hen aangevoerde punten gelijk te geven. Indien een Jehovagetuige bijvoorbeeld stelt dat hij gediscrimineerd wordt en soms zelfs vervolgd in vele landen, heeft hij volgens mij werkelijk gelijk, zelfs in uw land. Indien een jood stelt dat hij in vele landen, voor en achter het ijzeren gordijn, discriminerend behandeld wordt, zo heeft hij gelijk op het ogenblik dat hij zijn jood-zijn op de voorgrond schuift. Men zal zich echter ook af moeten vragen of de eisen die dergelijke groepen stellen binnen de landen waarin zij werken, wel altijd zo redelijk zijn. Wanneer ik te maken heb met een Jehovagetuige, zo moet ik zijn recht erkennen zich aan het koninkrijk Gods te wijden. Maar ik stel dat hieraan bepaalde consequenties verbonden zijn. Het betekent volgens mij ook dat je geheel afstand dient te doen van alle rechten die je hebt als deel van het rijk der mensen. En dit doet men kennelijk liever niet. Integendeel, op grond van hun verkondiging hebben zij eerder de neiging voor zich bijzondere voorrechten op te eisen wat zeker niet logisch of voor de maatschappij van de mensen aanvaardbaar kan worden geacht.

Wanneer joden in Rusland zeggen onderdrukt te worden, hebben zij in zekere zin gelijk. Toch is het niet het jodendom zelf dat zozeer onderdrukt wordt, als de zionistische drang bij bepaalde joden. De staat verzet zich niet tegen de joodse oorsprong van de mensen of zelfs tegen hun wijze van geloven, maar meent op te moeten treden tegen mensen die zich kennelijk meer verbonden gevoelen met hun geloofsgenoten overal in de wereld dan met de bevolking die hun scholing heeft bekostigd. Een nationaal denkende jood in Rusland had evenveel mogelijkheden als ieder ander. Er zijn joden die het tegendeel zullen beweren. Maar dit is minderheden eigen: wanneer zij niet erkend worden op hun eigen voorwaarden, schreeuwen zij dat zij gediscrimineerd worden. Een jood in Rusland heeft lange tijd zeker dezelfde mogelijkheden tot het verkrijgen van scholing en het verwerven van positie gehad als iedere andere Rus. Wat de opstandige joden vergeten, is wel dat volgens de opvattingen van het heersende systeem, door het verschaffen van opvoegingsmogelijkheden en scholing, soms zelfs tot op een universitair vlak, de staat in hen gelden van de gemeenschap heeft belegd. Dit is een schuld die men heeft tegenover die staat.

De gemeenschap heeft voor hen veel werk verzet en veel kosten gemaakt. Door in het land met hun zo verworven kennis en mogelijkheden te werken, kunnen zij hiervoor iets terug doen. Opgevoed worden op kosten van de staat betekent dus - volgens het geldende systeem - een zekere horigheid aan die staat. De joden hebben in vele gevallen inderdaad een belangrijke plaats bereikt, velen van hen hebben een studie als dokter of ingenieur of een gedegen vakstudie achter de rug. Maar men vindt het schijnbaar wel vreemd dat deze staat nu bij het te kennen geven van de wens naar Israël te vertrekken waar men meer onder geloofsgenoten is en ook in andere opzichten betere mogelijkheden voor zich verwacht, niet onmiddellijk halleluja roept en deze mensen zonder meer laat gaan. Ik kan het standpunt van de Russische autoriteiten in deze wel degelijk begrijpen, ook al keur ik de praktijk in vele gevallen af.

Zoals ik de beweegredenen van vele terreurgroepen in de Zuid-Amerikaanse landen wel degelijk kan begrijpen, zonder daarom hun wijze van handelen goed te keuren. Er is in deze landen uiteindelijk sprake van een grote gaping in welvaart en mogelijkheden tussen een kleine bovenlaag en de meerderheid van de bevolking. Degenen die zich van die mistoestanden bewust zijn geworden, zijn van mening dat zij de anderen nu uit de slavernij van de kleine kapitalistengroep moeten bevrijden. Alleen blijken die anderen meestal nog niet zover te zijn dat zij zich willen laten bevrijden. Het resultaat in sommige gevallen is dat de terreurgroepen zich niet alleen richten tegen het inderdaad bestaande en vaak zeer sterk heersende onrecht, de politieterrorisme en dergelijke, maar ook tegen de hieronder lijdende bevolking, omdat deze hen

in hun streven niet zo steunen, als zij meenden te mogen verwachten. Wat dan weer zijn weerslag met zich brengt.

Niet voor niets wordt het Peronisme in Argentinië op het ogenblik met de dag sterker. Toch waren tot voor kort mekkerende minderheden degenen die de meeste invloed hadden. Peron en de zijnen zijn lange tijd werkelijk bij het volk passé geweest. De minderheden die actief waren, hebben in hun acties echter steeds weer de belangen van de meerderheid terzijde gesteld en hun sociale leuzen nimmer waar weten te maken, zelfs wanneer men tijdelijk grotere invloed wist te verkrijgen. Men dient hierbij niet te vergeten dat vele wetten en maatregelen, onder Peron tot stand gekomen, tot voor kort nog werkten. Wat niet zo verwonderlijk is, wanneer men zich realiseert dat eerst in 1967 in Nederland de laatste van de Duitsers stammende wetten ongedaan werden gemaakt of door andere formuleringen vervangen, zodat zij een zuiver Nederlands karakter verkregen - in schijn dan. De hervormers van de laatste tijd hebben deze wetten ongedaan gemaakt, maar voor de daarom wel degelijk aanwezige sociale waarden geen vervanging gegeven. Gelijktijdig verstoren vele mekkerende minderheden met toenemende terreurdaden de rust. Is het dan een wonder dat een groot deel van de gemeenschap steeds meer gaat gevoelen voor een geregeerd worden door een - rechtse - sterke man die eenheid en orde kan brengen en steeds minder gevoelt voor de verdeeldheid van de gemeenschap, zoals die op het ogenblik bestaat? Overigens is het wel duidelijk dat bepaalde links geöriënteerde groepen zich tegen een dergelijke ontwikkeling met alle middelen zullen trachten te verzetten, zoals eveneens begrijpelijk is dat rechtse groepen zich een dergelijke terreur niet zullen laten welgevallen en eveneens naar terreurmiddelen zullen grijpen. Er zullen dus in dit land binnenkort wel weer bommen gaan ontploffen, aanslagen gedaan worden en dergelijke.

De minderheden protesteren vaak wel terecht tegen een of meer mistoestanden, maar hun wijze van protesteren is excessief, vaak weinig realistisch en bovendien blijkt men in vele gevallen te protesteren tegen toestanden, terwijl men zelf geen betere oplossing weet te geven. Dit baart ook heel wat moeilijkheden en bevordert de verdeeldheid tussen degenen die terecht tegen mistoestanden protesteren. In Portugal zijn bijvoorbeeld op het ogenblik liefst zeven groepen bezig zich tegen de regeringsalmacht te verzetten en met alle denkbare middelen meer democratie en wat men het medebestemmingsrecht van het volk noemt, mede te verkrijgen. Wonderlijk genoeg blijken deze groepen echter elkander vaak meer en feller te bestrijden dan de staat, tegen wie zij in de eerste plaats zeggen te werken. Het resultaat is pijnlijk: de staat speelt deze groepen steeds weer middels geheime politie tegen elkaar uit en laat rustig kleine kernen van verzet voortbestaan in de zekerheid dat men, wanneer een groep te actief gevaarlijk dreigt te worden, men van de andere groepen wel de tip zal krijgen hoe en waar de groep het beste kan worden opgerold. Wat dan ook inderdaad steeds weer gebeurt. In Spanje ziet men soortgelijke ontwikkelingen.

Steeds weer blijken de kleinere groepen, de mekkerende minderheden, de neiging tot exclusiviteit te hebben die hen belet met anderen samen te werken. Op de duur overheerst in deze groepen onbewust de mening dat niet een gezamenlijk streven in de eerste plaats van belang is, maar eerder de erkenning van de invloed en inzichten van de groep zelf, met uitsluiting van andersdenkenden die op soortgelijke wijze zouden willen streven. De groepen komen voortdurend onderling in botsing wat tot vreemde resultaten kan voeren. In uw land uit zich dit hoogstens in een vreemd verloop van kamerdebatten en partijbijeenkomsten, plus wat straatrumoer. In andere landen kan dit tot onderlinge strijd, brandstichtingen, verraad voeren. Het zou mij bijvoorbeeld niet verbazen, wanneer brandstichting en aanslagen met explosieven plaats zullen vinden waarbij de ene minderheid de andere tot doelwit kiest en wel o.m. in Frankrijk.

Naast al deze enigszins ideëel getinte minderheden zijn er dan nog mensen die geen idealen hebben, maar eveneens zich gefrustreerd gevoelen. Want ook vele mensen zonder ideaal voelen zich in de maatschappij miskend. Ook zij hebben het gevoel dat zij niet voldoende meetellen. Dergelijke mensen vormen dan ook vaak groepen die bijvoorbeeld diefstallen plegen om zo over

de middelen te kunnen beschikken waardoor zij, althans uiterlijk, mee menen te kunnen tellen. Durft men dit niet aan om bepaalde redenen dan vormt men vaak groepen die een vorm van straatterrorisme uit proberen te oefenen en zonder redenen mensen mishandelen, alleen maar om te laten zien hoe wreed, sterk, belangrijk men wel is. Ook hier betreft het steeds weer minderheden. Indien ik bijvoorbeeld naga hoe groot de groep in Nederland is die mede uit dergelijke impulsen tot geweldpleging komt of komen kan, dan komt ik tot rond 30.000. Niet zoveel in verhouding tot de bevolking dus, waarbij verder dient te worden opgemerkt dat de gevormde groepen zelden meer dan 30 leden kennen. Bij voortdurende gewelddadigheid is hierbij het optreden van niet meer dan 5 à 600 personen, die echter in hun acties wel steeds weer anderen mee plegen te slepen.

Indien wij bij diefstallen de professionals even buiten beschouwing laten en ons richten op gefrustreerde minderheden uit het eigen land, blijken er slechts 5 à 6000 mensen te zijn die zich met diefstallen bezig plegen te houden. Reken ik ook georganiseerde winkeldiefstallen in dan zal het aantal rond 10.000 personen meer zijn. Dergelijke groepen hebben vaak een reeks denkbeelden die ofschoon niet van ideële aard als een soort zelfrechtvaardiging worden gebruikt. De misbruiken die dergelijke groepen initiëren, nemen echter veel sneller toe dan degenen die uit frustratie tot dergelijke daden komen. Want er zijn heel wat mensen die, wanneer dergelijke handelingen veel voorkomen, redeneren: dit is voordelig, velen doen het, dus waarom ik niet? Zo is het aantal geconstateerde winkeldiefstallen in uw land in hét afgelopen jaar rond 450.000 geweest. Meer dan de helft van deze gevallen was ofwel meervoudige diefstal dan wel recidive, dus een herhalingsdelict. Voegt men hierbij ook de niet-geconstateerde diefstallen dan gaat het aantal ontvreemde voorwerpen het miljoen waarschijnlijk te boven.

Dergelijke misbruiken hebben hun weerslag. Ik nam de winkeldiefstallen om er iets mee te kunnen illustreren: het percentage dat aan winst wordt bijgerekend in warenhuizen om de gevolgen van winkeldiefstallen op te vangen, was gemiddeld 1,3%. Wat weinig lijkt, maar wel betekent dat eenieder dus meer moet betalen voor artikelen. Voor degenen die een rechtvaardiger bezitsverdeling met hun winkeldiefstallen zeggen na te streven, is het misschien wel aardig te vernemen dat de concerns in feite zelfs nog winst maken over de gestolen artikelen en hiertoe de mogelijkheid vinden dankzij deze ontvreemdingen.

Op politiek terrein zien wij eveneens dat de daders vaak het tegendeel bereiken van hetgeen zij beweren na te streven. Zo heeft het optreden van de Black Panthers bijvoorbeeld Reagans politiek veel sterker doen staan dan zonder dit het geval was. Ook andere negerhaters hebben hun successen in de politiek mede te danken aan de excessen van deze beweging. Zo hebben de partijen die voor een strikte handhaving van de orde zijn, zelfs indien dit de vrijheid van de burger aanmerkelijke beperkt, in Frankrijk veel steun verworven als gevolg van de studentenrellen in Parijs. Zoals het optreden van de Tupamaros een aanvaarding van een hard politieoptreden tot stand bracht in kringen die anders zich tegen een dermate hard ingrijpen van de openbare macht misschien zouden hebben verzet en in ieder geval daaraan niet, zoals nu, steun zouden hebben verleend. Het is wel duidelijk dat de mekkerende en actieve minderheden niet alleen zelf iets bereiken, maar gelijktijdig een mentaliteitsverandering in de omgeving tot stand brengen die in de meeste gevallen met de bedoelingen van de minderheden geheel strijdig is. Met als gevolg een steeds grotere frustratie bij de minderheid met alle gevolgen van dien.

Toch kan men stellen dat de meerderheid in alle landen steeds neutraal is. Waarbij neutraal betekent dat men aan geen van de partijen de voorkeur geeft, maar van alle partijen zoveel mogelijk en zo snel mogelijk beter wil worden. Men mengt zich niet in de strijd, maar wil er wel aan verdienen. Het gevolg is dat de meerderheid zich steeds weer tijdelijk laat meeslepen door de voordelen die in de handelwijzen van een actievere minderheid gelegen schijnen te zijn, maar gelijktijdig voorstanders zijn van een verscherpt optreden tegen deze groepen, omdat dezen immers de zekerheden van de doorsnee burgers in gevaar dreigen te brengen. Een schijnbaar zonderlinge houding. Maar eist de automobilist die zelf ook wel eens met een glaasje op achter

het stuur zit, niet vaak veel feller dan anderen een optreden tegen een automobilist die in dronkenschap een ernstig ongeluk heeft veroorzaakt?

De massa komt moeilijk in beweging. Maar wanneer de minderheden haar eenmaal uit haar rust hebben gewekt, zal die massa de neiging te veranderen niet overnemen, maar wel naar alle kanten gelijktijdig actief trachten te zijn. Wat op de wereld zeker niet als abnormaal te beschouwen is. Maar dat zowel het optreden van minderheden als de verdeelde en onredelijke reactie van de massa daarop in zo grote mate voorkomt, terwijl op alle punten gelijktijdig zo grote tegenstellingen bestaan, is zeldzaam. Een groot deel van alle ontwikkelingen in deze tijd wordt beïnvloed door, bepaald door of zelfs veroorzaakt door de verdeelheid, het optreden van de minderheden en hun pretenties die zij zelden waar kunnen maken.

Mogelijk zijn er leden van dergelijke minderheidsgroepen die hier zouden willen protesteren: "Wij doen toch ook zoveel goeds." Ik vergeet dit zeker niet, maar wijs op het gehele verschijnsel. Misschien is het u opgevallen dat de laatste tijd in steeds toenemende mate en in steeds meer landen de neiging bestaat te grijpen naar een dictatoriaal bewind. Hierbij maakt het links dan wel rechts zijn van de dictatuur weinig verschil uit in de praktijk, ook al is de motivering en het systeem van waaruit men de noodzaak voor een dergelijk optreden verklaart verschillend.

Er is sprake van een toenemende hang naar absolutisme, gepaard gaande met een eveneens sterk toenemende neiging tot revolutie en verzet tegen elke vorm van gezag. Wat zal dit in de toekomst kunnen betekenen? In de eerste plaats meen ik dat dit alles eerder de mensen tot verdwazing dan tot verdere bewustwording zal voeren. Want om bewuster te worden in het leven, zelfs ten aanzien van zuiver stoffelijke waarden en omstandigheden, zul je de feiten onder ogen moeten zien en de ontwikkelingen bewust moeten kunnen volgen. Een mate van begrip is hiervoor noodzakelijk. Deze blijkt, vooral door extreme neigingen, steeds minder bereikbaar.

Laat mij u een voorbeeld geven: Wanneer u iemand wilt opvoeden tot een betere waardering voor moderne muziek, kun je hem een muziekstuk laten horen waarin een deel atonaal of desnoods zelfs elektronisch is opgezet. Hij zal dit aanhoren en proberen te begrijpen, mits de rest zekere melodische en ritmische inhoud bezit. Confronteer je een minnaar van de klassieken opeens en zonder verdere voorbereiding met musique concrète dan zal hij de middelen niet hebben deze te begrijpen en, door deze ervaring voortaan een zodanige afschuw van alle moderne muziek ontwikkelen dat het niet meer mogelijk is hem tot enige waardering of begrip hiervoor te brengen. Hij zal zelfs alles afwijzen wat maar in naam aan deze ervaring herinnert. Men vergeet dit veelal. Het overbrengen van een boodschap is slechts mogelijk, wanneer men zoveel mogelijk uitgaat van het begrip en de terminologie van degenen, tot wie men zich wil richten. Minderheden doen dit gemeenlijk niet, maar hebben de neiging uit te gaan van het standpunt: men moet mij begrijpen in mijn termen en onder mijn voorwaarden. Men stelt: wij hebben een boodschap, wij hebben een wijze gevonden die deze boodschap op een voor óns bevredigende wijze uitdrukt, dus nu moet eenieder ons maar begrijpen.

Denk hier ook eens aan het geëngageerde moderne toneel. De bezoeker die waarschijnlijk meer gewend is aan de rollende clausen van Shakespeare óf de snaaksheden van Feydeau, wil ook van het moderne toneel en de boodschap daarvan kennisnemen. Maar als het doek opgaat, zo er al een is, zitten er een paar jongeren O, O, O te zeggen, een slaat er op een trommel. Wanneer dit - voor hem vervelende en onbegrijpelijk - gedoe ophoudt, begint een van de jongeren opeens met het lichaam te kronkelen en allerhande onbegrijpelijke gekke gezichten te trekken. Waarop de man zich waarschijnlijk afvraagt of hij in een gekkenhuis is ofwel dat men hem en andere toeschouwers eenvoudig voor de gek houdt. Toch heeft het geheel meestal wel degelijk inhoud en een vaak zelfs belangrijke betekenis. Maar de boodschap wordt overgebracht in een taal die niemand kan verstaan buiten degenen die de boodschap toch reeds kennen. Zodat het geheel nutteloos wordt.

Maar de mekkerende minderheden vergeten of zien over het hoofd dat anderen hun speciale taal niet begrijpen, zoals ook andere minderheden, zoals politici en wetenschapsmensen, maar al te vaak vergeten dat hun jargon niet zonder meer door anderen begrepen kan worden. Zij zijn verontwaardigd over de laksheid en domheid van de massa, zonder te begrijpen dat hun stellingen en argumenten niet aan kunnen slaan bij die massa, omdat zij hen eenvoudig niet verstaat. Om maar te zwijgen van de groepen die bij de massa een kennis, een eruditie, een geestelijke ontwikkeling veronderstellen die kennelijk niet aanwezig is, zodat hun beroep op anderen nimmer weerklank zal kunnen vinden. Juist wanneer zij niet verstaan worden, willen de minderheden zich duidelijker uitdrukken en worden zo in de ogen van anderen steeds agressiever. Zij zijn geneigd om naar meer gewelddadige middelen te grijpen en beseffen in slechts weinige gevallen dat zij zich zo opwerpen tot dé gewapende bestrijders van een dictatuur die zij eerst door hun onbegrijpelijke taal en benadering van de massa zelf, in het zadel geholpen hebben. Deze ontwikkeling lijkt mij op het ogenblik niet te stuiten. Ik hoop alleen maar dat dergelijke minderheden in hun verzet zo doelmatig zullen zijn dat zij de dictators de mogelijkheid, hun denkbeelden en macht buiten eigen grenzen uit te breiden, ontnemen.

Terreur en contraterreur lijken mij in de komende jaren in de meeste landen op aarde onvermijdelijke verschijnselen te zijn. Ik sluit hier geen enkel land uit. Rood-China, Rusland, Japan evenmin als bijvoorbeeld landen als Israël, Egypte, USA, en anderen, zij allen zullen in de komende tijd mijns inziens onder dit euvel lijden. De reeks sterke mannen die zich in de komende tijd als verlossers en oplossers van alle problemen aan de mensheid zullen presenteren, zal lang worden. Gelukkig zijn de meesten van deze sterke mannen toch niet sterk genoeg om werkelijk langere tijd aan het bewind te blijven wat een zegen betekent. De minderheden beseffen niet dat zij dit alles zelf steeds weer tot stand brengen en door hun acties hun mogelijkheden vaak eerder verminderen inplaats van vermeerderen.

Een voorbeeld hiervan is de hotelstaking in Italië. Men heeft gestaakt en heeft zijn wensen ook deels ingewilligd gekregen. Overigens werd deze staking uitgeroepen door een 4-tal verschillende groepen die het verder met elkaar nu niet bepaald eens waren. De oplossing die uiteindelijk werd aanvaard, werd aanleiding tot wrijvingen in de bonden voor hotelpersoneel die in de bedrijven doorwerken en hier vertragingen en een vermindering van prestatie en betrouwbaarheid van een deel van het personeel veroorzaken. Dit betekent dat vele hotels zich reeds nu genoopt zien tot een steeds verdergaande automatisering van hun dienstverleningen wat vooral in de restaurants, receptie en keukens een grote rol gaat spelen. Op de duur zal dit voor vele leden van deze bonden een vermindering van werkgelegenheid betekenen. Hiermede houdt men geen rekening, maar de gevolgen zullen reeds in het komende jaar sterk kenbaar worden. Reeds nu zijn enkele hotels tot een automatisering van hun keukens overgegaan, zodat zij in noodgevallen diepvriesmaaltijden en eenvoudige gerechten kunnen leveren zonder dat hiervoor geschoold personeel nodig is. Waar nog bediende liften gebruikt werden, gaat men over tot het omschakelen hiervan naar zelfbediening. Bagage kan zo nodig met kleine wagentjes middels de normale liften vervoerd worden. Restaurants kunnen op korte termijn worden omgeschakeld op zelfbediening wat de invloed van kelners en dergelijke vermindert. Ik kan doorgaan.

Om ook nog eens op andere minderheden te wijzen, wil ik iets aanhalen uit mijn lezing over de Halleluja Halunken. Ofschoon de opzet van dit betoog anders was, past het volgende wel degelijk ook onder het hoofd 'mekkerende minderheden': Wanneer christelijke groepen andere christelijke minderheden gaan verwijten dat zij middels tentzending, het doen optreden van zigeuners, gezondbidders en dergelijke in feite zakendoen en niet in de eerste plaats een geloof verkondigen, begeven zij zich eveneens op gevaarlijk terrein. Wanneer zij aan hun gelovigen voorhouden - zoals werkelijk gebeurd is - dat dergelijke mensen Jezus op deze wijze voor hun eigen doeleinden proberen te exploiteren en van geloof een winstgevende zaak weten te maken, zien zij over het hoofd dat zij hiermede ook zichzelf aantastbaar maken. Want de meeste gemeenschappen hebben, mogelijk met de beste bedoelingen, ook allerhande praktijken om aan geld te komen die bij nadere beschouwing niet bepaald zuiver te noemen zijn.

Het anderen tot ketter maken vergt eveneens een zo blinde aanvaarding van het gezag, dat in deze tijd hierdoor eerder moeilijkheden zullen ontstaan, dan een grotere saamhorigheid binnen de groep. Het gevolg is dat binnen de meeste gemeenschappen een scheiding tot stand is gekomen tussen de eenvoudigen die echter de voorkeur geven aan een meer spectaculaire uiting van het geloof, traditionalisten, revolutionairen die een vernieuwing eisen en wat vanuit het standpunt van het geloof nog het ergste is, een toenemend aantal mensen dat zegt: voor mij hoeft het niet langer meer. Waarom zou ik nog kerkegeld en kerkebelastingen betalen, wanneer het toch maar verspild wordt. Pas de laatste tijd heeft men zo hier en daar begrepen dat door onderlinge godsdienstige twisten en muggezifterijen men meer en meer terrein verliest.

Dat bijvoorbeeld een krishna-beweging zoveel volgelingen weet te trekken in de jongerengroepen, is mijns inziens voor het grootste deel te danken aan de voortdurende neiging, elkaar een vlieg af te vangen bij christelijke groepen waardoor de werkelijke praktijk van Jezus' leer steeds meer op de achtergrond is geschoven. Het aanzien van het christendom heeft ertoe gevoerd dat het in de ogen van steeds meer mensen in de eerste plaats tot een materiële macht is geworden. Dit is ongetwijfeld te danken aan de mensen die liever de mooie rituelen en gebruiken in stand houden dan te komen tot een geloofspraktijk in het dagelijkse leven zonder meer. De Halleluja Halunken zijn het die de zo ontstane verwarringen exploiteren en met vrome woorden voor zich alle wenselijke stoffelijke luxe en grote bezittingen bij elkaar weten te brengen. Ik meen dit alles niet ten onrechte gezegd te hebben. De mekkerende minderheden zijn ook in de kerken zeer actief en brengen ook hier verwarring en strijd die beter achterwege zou kunnen blijken. Of meent u dat het katholicisme in Nederland er beter van wordt, wanneer het Michaelslegioen de kruisvaan zwaait met de bedoeling eenieder die naastenliefde stelt boven rituelen, het hoofd te verpletteren?

In de rondedans van politici zien wij hetzelfde. De ene politicus in Engeland is tegen de EEG en beweert dit standpunt steeds ingenomen te hebben, tot men hem erop wijst dat hij enige tijd geleden precies het tegenovergestelde beweerde, terwijl zijn tegenstander beweert dat hij het enig mogelijke doet als eerlijk man, en gelijktijdig een publicatie van juiste gegevens omtrent mogelijke gevolgen onderdrukt. Elders doen groepjes, die misschien net een lid in een senaat of kamer hebben kunnen krijgen, of zij de mogelijkheid hebben het lot van de wereld te bepalen. En al die mensen zijn dan eerlijk verbaasd wanneer blijkt dat de mensen hen geen vertrouwen meer geven, hoogstens hen steunende omdat zij geen alternatief wisten te vinden. Men zou moeten beseffen dat men door de verschillen die men tot stand brengt nooit beter kan worden, tenzij de geschillen die zo tevens tot uiting worden gebracht, kunnen worden opgelost in een sfeer van onderling vertrouwen en een oprechte samenwerking. Wij kunnen ons nooit beter van de wereld bewust worden dan middels de conflicten die wij in een eerlijk en redelijk overleg met anderen weten op te lossen.

Wij kunnen nooit geestelijk grotere krachten verwerven dan door de normaliteit waarmee wij anderen begrijpen, en ondanks alle verschillen steeds weer in goede harmonie met hen samen proberen te werken. Op het ogenblik dat ergens een pseudostaat in de staat ontstaat, kan dit zeer goede uitwerking hebben, al is het alleen maar om te laten zien dat men het met de bestaande zaken niet zonder meer eens is. Maar op het ogenblik dat een dergelijke pseudostaat - het is denkbaar - gelijktijdig probeert een macht te worden die de gemeenschap aantast, wordt het protest ontwaard en bevordert men eigenwaan bij allen en disharmonie in de gemeenschap die geestelijk zowel als stoffelijk grote schade aan kan richten.

Men dient verder niet te vergeten dat bijna alle mekkerende minderheden afhankelijk zijn voor hun bestaan en mogelijkheden, van diezelfde gemeenschap waartegen zij zo fervent protesteren. De groepen die voortdurend bezig zijn, alles af te breken om de belangrijkheid van hun speciale stellingen ten aanzien van Jezus en zijn leer tot uiting te brengen vergeten dat zij aan de ene kracht die de basis is van alle geloof, hun bestaan danken, en alleen daaruit verder kunnen gaan. De meeste mensen geloven in een koninkrijk der hemelen en houden zich op

grond hiervan er zich steeds weer mee bezig het verblijf op aarde voor anderen tot een hel te maken. Dit is zodanig tegenstrijdig dat ik meen dat zij, zo hun geloof ook maar een greintje waarheid bevat, omgetwijfeld in het hiernamaals nooit kou zullen lijden, maar wel zeer extreme hitte zullen moeten verduren. Je kunt natuurlijk, zoals velen, stellen dat een koningschap niet meer functioneel is. Daar is wel iets van aan. Maar dan moet je gelijktijdig stellen dat een parlement niet meer werkelijk functioneel is, omdat het merendeel van de beslissingen uiteindelijk toch genomen wordt door en bepaald door een reeks van ambtenaren. Men zal hier tegenin willen brengen dat het parlement toch altijd nog een controleapparaat is. Maar dan moet je weer gelijktijdig stellen dat het koningschap in zekere zin een rem betekent voor vele ontwikkelingen die evenmin wenselijk zijn.

Andere groepen vinden weer dat er te veel geld wordt weggesmeten aan overbodige plechtigheden. Daarbij ziet men eenvoudig voorbij aan de behoefte die bij velen bestaat, dergelijke plechtigheden bij te wonen, gade te slaan. Zodat zij wel degelijk ook nut hebben. De vraag is maar wat je het voornaamste vindt. Hiermede wilde ik u duidelijk maken dat zeer vele mekkerende minderheden zich vooral verzetten tegen op zich onbelangrijke zaken, terwijl men zich niet, of bijna niet, (*Red.: hier ontbreken zinnen*) opvallen, maar veel kostbaarder en minder nuttig zijn, zich niet keert tegen gebruiken die in feite de ontwikkeling van de mens eerder remmen dan bevorderen. Men keert zich niet of bijna niet tegen dingen die kennelijk een soort bedrog omvatten.

Ik vraag mij bijvoorbeeld af waarom de Amerikanen voortdurend een belangrijk legertje van geheime agenten in alle landen op de wereld, hun vrienden niet uitgesloten, instandhouden om daar aan de touwtjes te trekken. Wanneer zij zo goed zijn als zij zeggen, het zo eerlijk menen als zij voorgeven, zouden zij aan zoiets toch geen behoefte hebben, dunkt mij. En wanneer de Russen nu werkelijk een sociaal systeem hebben dat het beste en meest rechtvaardige ter wereld is waarom houden zij hun grenzen dan zo angstvallig gesloten? Zouden zij bang zijn dat iemand anders hun systeem afkijkt? Dat lijkt mij onwaarschijnlijk. Misschien zijn zij wel bang dat de waarheid te zeer openbaar zou worden. Dergelijke dingen lijken mij kostbaar, overbodig en in wezen nadelig voor alle vrije ontwikkeling van de mensheid. Waarom zou men de feiten niet toe willen geven? Waarom maakt men zoveel drukte over de verantwoordelijkheid van een minister, wanneer hij uiteindelijk toch niet veel meer kan doen of zeggen dan dat wat zijn ambtenaren voor hem hebben opgesteld, en door hem zeker niet op juistheid en dergelijke gecontroleerd kan worden? Toch zijn het niet dergelijke essentiële punten waar men zich voornamelijk mee bezig houdt. Het zijn altijd weer in wezen onbelangrijke zaken, eigendunkeligheden waarmee de mekkerende minderheden zich voornamelijk bezig plegen te houden.

Men schijnt niet te beseffen dat vele uiterlijkheden in wezen onbelangrijk zijn, zelfs de vraag of Nederland nu koninkrijk of republiek zal zijn. Belangrijk is de vraag of de mentaliteit van de mensen zelf veranderen kan. Want alleen dit zal enig werkelijk verschil uit kunnen maken. Uiterlijkheden zijn als een puddingvorm: zij kan natuurlijk wel iets aan de verschijning bijdragen, maar als de pudding die erin komt niet deugt, maakt de vorm geen verschil. Ook geestelijk geldt dit. Wanneer je de vrijheid wilt verdedigen, moet je eerst beginnen een ander zijn vrijheid te gunnen. Mekkerende minderheden hebben pretenties. Zij spreken over hún kunst, hún geweten, hún belangrijkheid, hún besef. Maar als het er opaan komt, zijn dit slechts kreten. Alleen daar waar de praktijk begint, kan er werkelijk iets gebeuren. En waar je met de praktijk begint, heb je, volgens mij, geen tijd meer om overheden al protesterende op hun fouten te wijzen. Dan toon je metterdaad aan dat het anders kan.

Misschien is nu nog niet duidelijk waarom ik dit alles beschouw als zeer actueel. Wel, het aantal oproerigheden, excessen in de meeste landen van de wereld, neemt in de komende periode sterk toe. Dit betekent bijvoorbeeld dat de veiligheid in vele grote steden in de nachtelijke uren sterk zal verminderen. Het betekent ook dat elke vorm van terreur bij steeds meer kleine groepen tot een graag en veel gehanteerd wapen zal worden. Het betekent dat hierdoor mensen die vrijheid en ontwikkeling wensen, toch teruggrijpen op de sterke man die vrijheid ontnemt

en ontwikkelingen stopzet, maar daarvoor dan ook met harde hand ons orde op zaken stelt. En de sterke mannen van deze tijd hebben over het algemeen ook niet die innerlijk bewustwording dat verantwoordelijkheidsbesef en inzicht, zodat zij een dergelijke opdracht juist eerlijk en rechtvaardig ten uitvoer zouden kunnen brengen. Zij zullen slechts een toename van het aantal minderheden ten gevolge hebben. Geschillen tussen dictators zullen veel ellende en mogelijk oorlog op de wereld veroorzaken; dit proces is zelf op dit ogenblik reeds kenbaar in ontwikkeling.

U kunt bijvoorbeeld zien hoe in Afrika, zoals wij reeds eerder voorzegden, staat na staat ruzie met zijn burens gaat maken; u zult de onderlinge verdeeldheid hier en elders steeds groter zien worden. Ook uw eigen land zal voor dergelijke dingen niet geheel gespaard blijven overigens, zelfs wanneer het hier eerder een kwestie van prestige wordt tussen gemeenten, gedeputeerde staten en het rijk. En een dergelijke verdeeldheid onder de mensen in een tijd van grote noden is niet bepaald aantrekkelijk. Want denk niet dat u er met de paar tot nu toe plaatsgevonden hebbende aardbevingen en overstromingen bent. Er komt meer en waarschijnlijk ook veel erger. De verdeeldheid zou wel eens kunnen betekenen dat de mensen in tijden van grote nood niet tijdig en juist gemeenschappelijk kunnen reageren dat begrip voor 'werkelijkheid' teloor gaat. Het gevaar is groot dat de mensen, misleid door illusies en propaganda, denken het beste voor zich en anderen te doen, terwijl zij in feite niet veel meer doen dan hun eigen graf graven, kort voor zij gefusilleerd worden.

Wij zullen hierin veel moeten en kunnen doen. Op het ogenblik is men bijvoorbeeld bezig, een juister inzicht te krijgen in de vele verschillende belangengroepen waarin Rood-China verdeeld is. Want ook hier dreigt men met elkander in strijd te geraken, al is er op het ogenblik nog sprake van communicatie tussen de verschillende groepen en tracht men nog door spreken een oplossing te vinden. Geweld neemt overal toe. Denk eens aan het tegen elkander optreden van verschillende mafiagroepen in Italië, Sicilië, de Abruzzen. Het is bijna een totale oorlog. Al deze verschijnselen maken volgens mij het optreden van de mekkerende minderheden zeer belangrijk, daar, gezien de omstandigheden, bijna onvermijdelijk is dat uit op zich kleine geschillen en rellen de meest onmatige reacties voort zullen komen. Onbelangrijke dingen zullen tot terreurdaden voeren en aanleiding worden tot aanslagen waarbij vele onschuldigen het leven kunnen verliezen. Belangrijk is dit alles voor ons ook, omdat hierdoor steeds meer haat onder de mensen ontstaat, minachting voor de naaste steeds veelvuldiger voorkomt, en zo de geestelijke ontwikkeling van het merendeel van de mensheid gefnuikt wordt. Indien u commentaar hebt: ga uw gang.

Vraag: U spreekt voornamelijk over de westelijke wereld. Maar hoe staat het met de mekkerende minderheden achter het ijzeren gordijn?

Antwoord: Ik heb dit reeds aangesneden. Er zijn hier heel wat minderheden die van zich laten horen. Zo streeft men naar een grotere zelfstandigheid voor Kaukasië, en strijdt een groep intens voor meer voorrechten voor de Oekraïne. Ook zijn er in toenemende mate moeilijkheden tussen de vroegere Baltische staten en het centrale gouvernement. Daarnaast is er een politieke en economische strijd aan de gang tussen de onderzoekende wetenschapsmensen in Siberië en de leiders van industrieën in Rusland zelf. Er zijn dus heel wat minderheden die op hun wijze naar erkenning streven. Wel ageren dergelijke groepen op een geheel andere wijze en op een ander niveau dan in het Westen gebruikelijk is. U kunt zich niet voorstellen hoe in de Russische samenleving een groep die alleen maar steeds weer kleine en schijnbaar onschuldige spottereien over een bepaalde persoon lanceert, veel gevaarlijker kan zijn dan een groep die met kneedbommen werkt in een westers land. U kent de geldende maatstaven en verhoudingen niet. Daarom heb ik de nadruk gelegd op voor u meer kenbare en gemakkelijker voorstelbare werkingen van minderheden. Dit betekent niet dat in Rusland of Rood-China geen sprake zou zijn van dergelijke ontwikkelingen. U moet beseffen dat elke staat zekere, en voor haar, zeer goede redenen heeft, om tegen dergelijke minderheden op te treden, zoals de minderheden in hun optreden veelal hun verplichtingen tegenover de gemeenschap uit het oog plegen te verliezen. Dit is een zaak die over de gehele wereld optreedt en werkzaam is. Indien ik er niet in geslaagd ben dit in mijn betoog duidelijk te stellen, bied ik u mijn verontschuldiging aan.

Vraag: Wat is de werkelijke oorzaak van dit alles hoe komen de mensen ertoe?

Antwoord: Hierbij werken kosmische invloeden mee, terwijl wij bovendien te maken hebben met de verwarring die ontstaat door de wisseling van het Vissentijdperk naar de tijd van Aquarius. Deze invloeden zijn heel wat groter dan men op aarde geneigd zal zijn aan te nemen. Daarnaast hebben wij te maken met de problemen die rijzen door een wetenschap en een techniek die het werkelijke beheersingsvermogen van de mens en het begripsvermogen van het merendeel van de mensen eenvoudig te boven gaan. Hier speelt ook de neiging tot een mechanistische opzet van de maatschappij een grote rol, daar hierbij de persoonlijke wensen en mogelijkheden van vele mensen in het gedrang komen. Een rol speelt ook de neiging van groepen en overheden om van eenieder offers te vergen die men zelf niet brengen wil. Zelfs de toenemende overbevoking speelt in dit alles een rol. Dat de toestand in bijna alle landen gelijktijdig kritiek dreigt te worden, wijt ik aan kosmische invloeden, maar ook aan het gebruik dat door geestelijke groepen, zoals de Witte Broederschap, van deze invloeden en de mogelijkheden die zij bieden, wordt gemaakt. Geestelijk gezien is een éénwording van continenten bij het huidige gemiddelde besef van de mensen gelijk aan een onvermijdelijke wereldoorlog waaraan de gehele mensheid ten gronde zal gaan, zodat men in de geest er de voorkeur aan geeft strijd nu in kleinere groepen en binnen landen te laten uitwoeden, voor een toestand ontstaat waarin een wereldomvattend conflict niet meer te voorkomen is.

Vraag: Dus de kosmische invloeden hebben een vooropgezet doel?

Antwoord: Het gebruik dat ervan gemaakt wordt door de geest, wel. De invloeden zelf zou ik willen vergelijken met hindernissen die op de weg der mensen worden gebracht, zonder dat de hindernis het doel heeft je te doen springen of te doen vallen. Zij is er gewoon. De wijze waarop je met haar omgaat of overwint, is in wezen je eigen zaak. De geest probeert echter de reactie op de hindernis in zekere mate te bepalen.

En daarmee eindig ik. Ik zeg alleen nog: Wij verwachten binnen zeer korte tijd waarschijnlijk over 3 tot 4 weken, reeksen van oproerigheden, terreurdaden en zelfs beperkte oorlogshandelingen. Mijn betoog heeft ten doel te voorkomen dat u in een dergelijk geval alleen naar een van die kleine luidruchtige groepen zult gaan luisteren en zo een verkeerd beeld van de waarheid zult krijgen. Bedenk dat kleine groepen de waarheid niet kunnen zeggen, zolang zij bezig zijn aan te tonen hoe goed, edel en meerwaardig zij zelf zijn. Eerst mensen die zich deel gevoelen van het geheel van de mensheid, kunnen misschien iets van de waarheid duidelijk maken. Verklaringen van politici en dergelijke zult u in de komende tijd dan ook met passende twijfel dienen te aanvaarden, acties van dergelijke personen en van kleine extreme groepen zult u met veel voorbehoud dienen te beschouwen.

Om in de komende tijd iets van de waarheid te beseffen, zult u tussen de regels door moeten lezen. Let vooral op de kleine gebeurtenissen waarvan degenen die in grote brede lijnen menen te denken, zullen zeggen dat het niets te betekenen heeft. Want deze dingen zijn belangrijk, ook al duurt het langere tijd, soms zelfs jaren, voor hun belang en betekenis meer algemeen kenbaar wordt. De kleine dingen betekenen natuurlijk ook niet het einde van de wereld of zo. Maar tezamen vormen zij de symptomen van de werkelijke ontwikkeling. Indien u enig begrip op kunt brengen voor hetgeen de minderheden beweegt tot hun excessief gedrag, zowel als begrip voor de reacties van meerderheden hierop, zal het u behoeden voor een vlucht in een te grote orthodoxie en voorkomen dat u onmiddellijk om maatregelen roept dan wel een minderheid probeert te volgen op een weg die veel ellende en weinig nut brengt.

Er is een plakactie geweest die de mensen wilde voorhouden: Gij zult de meerderheid niet in het kwade volgen. Mijn actie wil u zeggen: Volg de minderheid niet in haar excessen, zodat u, met de werkelijkheid voor ogen, kunt bijdragen tot een werkelijke vernieuwing van de toekomst. Ik dank u voor uw aandacht.
Goedenavond.

ESOTERIE

Goedenavond, vrienden.

Wanneer je over actualiteiten moet spreken, is het moeilijk hierbij ook het geestelijke element op voldoende zuivere en duidelijke wijze te betrekken. Ik voel mij bijzonder getroffen door de mistroostige ernst die de mensen de laatste tijd schijnt te regeren. Ik kan mij voorstellen dat een mens de problemen van zijn tijd toch op een wat meer humoristische wijze beziet dan men nu gemeenlijk doet.

Wanneer het over milieuvervuiling gaat vind ik geen sprekender beeld dan dat van een man die, in het zuiden des lands naast een beeld van Christus Koning staat en, de rommel ziende, verzucht: Here Jezus wat een rommel. Waarop het beeld zegt: Ja. En het ergste is dat ik er de hele dag naar moet kijken. Een staatsman beweert een verdrag te zullen sluiten. Iemand die weinig van internationale politiek weet, vraagt aan een bediende: Wat maakt eigenlijk uit of een verdrag nu wel of niet gesloten zal worden? De bediende zegt dat dit in een klein kamertje wordt uitgemaakt. De man gaat kijken en ja hoor: daar zijn de staatshoofden kruis of munt aan het spelen om uit te maken of hun overeenkomst nu wel of niet door zal gaan. En de vraag waarom de politie vaak zo wreed optreedt, wordt opgelost door een advertentie: "U kunt al wat u wilt bereiken, wanneer u dienst neemt bij de politie." Want er zijn heel wat mensen die graag een ander op zijn kop geven. Zij gaan dus naar de politie om in staat te zijn die dingen getraind, juist en veilig in uniform te kunnen doen. Sommige mensen maken zich onbemind door hun pogingen anderen een sociale hernieuwing op te dringen. Hen kun je werkelijk eens vragen of het wel noodzakelijk is zelf in je blootje te gaan lopen om zo een ander in zijn hemd te kunnen zetten.

Met enige humor is het meestal niet zo moeilijk al die schijnbaar onoverkomenlijke problemen in de maatschappij te herleiden tot iets wat meer hanteerbaar is. Mag ik daarom dit tweede deel van de bijeenkomst gebruiken om een pleidooi te houden voor een klein beetje meer humor en zelfspot in het leven? Want de mens die lachen kan om de wereld en om zichzelf, ziet zoveel van het ongerijmde in de wereld dat hij alleen hierdoor reeds dichterbij de werkelijkheid van het leven kan komen. Maar wanneer een mens het ongerijmde in het leven doodserius gaat nemen, wordt hij hierdoor zo nerveus dat hij geen rijm of reden meer kan zien in de werkelijkheid en hierdoor worden zijn acties en gedachten steeds maar weer ongerijmder.

Is hij een dichter dan wordt dit alles niet op rijm, maar in rijmloos vers voor het nageslacht neergelegd, daar, zoals u weet, rijmloos vers, zo mogelijk voor ieder behalve de schrijver, bovendien zinloos, op het ogenblik zeer in is. Overigens schijnt mij dat het in-zijn langzaam maar zeker er uitgaat. Wat overigens de vraag doet rijzen wat, wanneer in-zijn out is, 'in' zal komen. Ik meen dat het innerlijk van de mens meer 'in' zou moeten zijn. De vraag is dus: Hoe ben ik zelf? Want dit lijkt mij heel wat beter dan je voortdurend moe maken over de dwaasheden die anderen uithalen. Dat zij dit ook zonder je zorgen zullen doen, is onvermijdelijk. Daar kun je wel donder op zeggen. Aan de dwaasheden die anderen uithalen, kun je meestal toch weinig of niets doen. Daarom lijkt het mij beter je eens de vraag te stellen, welke dwaasheden je zelf bijna had uitgehaald. Want dan kom je misschien nog eens zo ver dat je jezelf wat minder dwaas aanstelt. En dan komt als vanzelf ook het ogenblik waarop je zelf minder dwaas bent.

En wanneer je met grote geestelijke waarden bezig bent - u weet hoe vaak dat gebeurt - zal het je naar ik meen, beter afgaan, wanneer je je niet voortdurend afvraagt hoe je kunt stijgen tot nieuwe grote waarheden, maar je eenvoudig afvraagt wat hetgeen je nu beseft op dit ogenblik voor je betekent in termen van gedrag. De doorsnee mens is een egoïst die vanuit een egocentrisch standpunt een altruïstische houding voor zich tracht te bepalen. En wanneer je het would-be altruïsme dat bij vele geestelijk pretenties te pas komt, te veel op de voorgrond schuift, word je zo egoïstisch zonder het zelf te bemerken dat je de wereld en jezelf hierdoor voortdurend

schaadt. Mogelijk is dit niet bepaald een humoristische opmerking, maar daarvoor is het dan ook een droevige waarheid. Wanneer ik de doorsnee idealist van heden bezie, doet hij mij trouwens in de praktijk altijd weer denken aan een Don Quichote. Waarom? Wel, omdat hij als een ridder van de droeve figuur zijn stellingen verkondigt en gevolgd wordt door vette papzakken die hebzuchtiger en minder trouw dan een Sancho Pancha, profijten trachten te plukken van de dwaasheden van anderen.

Wanneer je zegt dat de gehele wereld moet worden gebracht tot een onderwerping aan het goede, klinkt dit in theorie niet zo kwaad. Maar per slot van rekening: wie kan zeggen wat werkelijk het goede is? Wanneer je de goederenhandel op aarde beziet is het maar moeilijk uit te maken, welk goed goed is en wel goed niet deugt. Hoe kun je je dan door het zogenaamde goede laten beheersen? Ik voor mij geloof dat vele mensen die zich door het "goede" willen laten beheersen, in feite geen zelfbeheersing kennen en daarom het goede maar hebben genomen om niet geheel zonder beheersing te moeten leven.

Lijkt het u niet erg actueel? Maar toch: de grootste ontwikkeling in deze dagen is de komst van een nieuwe mentaliteit, het beginnen van een nieuwe cyclus. En of je die nieuwe cyclus nu plechtig aquariustijdperk noemt of er een andere naam voor verzint, zij vergt een aanpassing van elk individu, zowel in geestelijk als in meer materieel opzicht. Deze verandering kan alleen bereikt worden, wanneer je, vóór je enig standpunt bepaalt, steeds eerst jezelf eens onder de loupe neemt. Het gaat er niet om dat je het goede eerst eens zelf moet doen, vóór je het aan anderen gaat prediken, want dat is een oude wijsheid. Het gaat er vooral om dat je steeds weer voor jezelf uit zult moeten maken wat nu en op dit ogenblik voor jou eigenlijk het goede is. Vele mensen zoeken het goede in het 'goede der aarde', in vergankelijkheid. Maar vergeet daarbij niet dat het goede van de wereld dat voorbijgaat, bij de mens slechts een steeds grotere honger naar meer van dit vergankelijke goed achterlaat. Heb je echter het goede in jezelf gevonden dan bezit je een goed dat onvergankelijk is, je honger voortdurend stilt en je daardoor de mogelijkheid geeft je meer met de werkelijkheid bezig te houden en meer van de werkelijkheid te leren kennen.

Vergeet daarbij niet, zo nu en dan eens te lachen om de dingen die zo belangrijk lijken. Geeft u maar eens een actueel punt dan zal ik proberen u mijn benadering te tonen.

Ministerie: Een begrip dat nooit zo actueel is, als het mogelijk lijkt. Een ministerie is een instelling die zijn stellingen van oudsher verdedigt tegen elke vernieuwende invloed om zo, als instelling, voortdurend nieuwe ministers te brengen tot een herhaling van de fouten die hun voorgangers ook reeds maakten op gezag van dezelfde deskundigen. Of je nu kijkt naar Colijn of naar Richelieu of anderen: steeds weer blijkt een minister slechts de uiting te zijn van het apparaat waar hij voor staat. Wil men de zaak plastisch omschrijven dan stel ik het ministerie voor als een grote grammofoon en de minister als een hondje dat ervoor zit, luisterende naar his master's voice.

Woningnood: Iets wat niet werkelijk bestaat. Waarmee ik op vele tenen trap. Er is in uw land geen feitelijke woningnood, maar een groot woonegoïsme waardoor een groot deel van de beschikbare woongelegenheden aan het gebruik wordt onttrokken door mensen die bang zijn dat zij last zouden krijgen van eventuele gebruikers. Uw woningnood is dus geen blijk van werkelijke armoede, maar eerder een welvaartsverschijnsel, daar de welvaart velen de mogelijkheid geeft voor zich een teveel aan woonruimte op te eisen die zij onder behoeftiger omstandigheden toch wel met anderen zouden willen delen.

Transistorradio: Zoveel mensen zijn bang voor een stilte waarin zij mogelijk met zichzelf zouden worden geconfronteerd dat het voor hen een zegen is dat zij voortdurende muziek met zich kunnen voeren, zo elk verstand dat in hen op dreigt te laaien, onmiddellijk in beat verzuipen.

Weerspannigheid: Een zekere mate actueel onderwerp. Ik meen dat de weerspannigheid die wij bij zovele mensen in deze tijd zien, niets anders is dan het weerwoord op spanningen die anderen bij hen hebben opgeroepen. Volgens mij komt de weerspannigheid niet uit de mensen zelf voort, maar uit de enorme spanningen waaronder zij - dankzij het ingrijpen van anderen - steeds weer moeten leven. In deze zin zou je kunnen zeggen dat de overspannenheid van degenen die menen de orde te moeten handhaven, voor een groot deel medeaansprakelijk is voor de weerspannigheid van degenen die volgens hen de orde zouden moeten bewaren.

Kleurige mannenkleding. Een verschijnsel dat, naar ik meen, aantoont dat wij in zekere zin naar de middeleeuwen teruggaan.

Nixon-China: Voor Nixon wordt het steeds belangrijker een politiek succes in Azië te boeken, daar hij in Vietnam niet alleen een politieke afgang, maar zelfs een politieke diarhee ondergaat. Voor hem is een gesprek met China belangrijk, daar hij een deel van de onrustige elementen in zijn land zo van zijn progressiviteit zal kunnen overtuigen. En wanneer het tot een verdrag komt, zal het niemand werkelijk interesseren of hij dit ook ten uitvoer zal brengen, zeker niet op het ogenblik dat dit verdrag gesloten wordt.

Milieuvervuiling: Uiting van het onbesef van de mens die steeds weer meent dat anderen het milieu zuiver moeten houden en beschermen, maar er zelf niets aan doet.

Ik heb eens willen weten wat volgens u nu actueel van belang is. Het vreemde is dat bij al die volgens u actuele onderwerpen er niet een was van werkelijk geestelijke importantie. Wat veelbetekenend zou kunnen zijn. Wanneer de mens immers zijn aandacht steeds weer voornamelijk op bijkomstigheden richt, zullen immers de grote geestelijke omvormingen en veranderingen aan hem voorbijgaan. Als u had gezegd: 'geloofscrisis', zou u iets genoemd hebben wat werkelijk en actueel en belangrijk is. Vooral, omdat het hier niet gaat om een crisis in het geloof aan een hogere macht, maar om een crisis in het gezag dat anderen aan dit geloof proberen te ontnemen, zonder dat zij daarbij in staat zijn enig bewijs voor de waarheid van hun pretentie te leveren. Zoiets is belangrijk, daar het duidelijk maakte dat er sprake is van een verschuiving van het contact met God middels mediator of mediatrix, naar een innerlijk contact met die God waarbij uiterlijkheden onbelangrijk worden.

Zoals het geloof, in een leven na de dood, ondanks de toenemende neiging van velen, dit te ontkennen, van groot belang blijkt te zijn, daar er vele indices worden gevonden die in de richting van een werkelijk voortbestaan wijzen. Zoals het paranormale volgens mij zeer actueel is, zeker in een tijd waarin men de gevoeligheden op dit terrein bij zoveel mogelijk mensen wil gaan bevorderen door ingrijpen vanuit de geest. Ik weet niet of u er zich van bewust bent dat bij zeer vele mensen op het ogenblik reeds een toename van de gevoeligheid voor de gedachten van anderen, voor een sfeer en dergelijke te constateren is dat geestelijke contacten zowel als gevoelens van kosmische verbondenheid bij steeds meer mensen een rol spelen. Dit alles ligt buiten de stoffelijke werkelijkheid en wordt toch steeds meer beslissend zowel voor de motivering van de mens en zijn gedrag. Dit is actueel.

Vraag je daarom eens af of je misschien zaken van persoonlijke aard, contacten op persoonlijke basis niet te veel hebt willen omzetten in massaliteiten, zo het menselijke in je zijn rol ontnemende, je geestelijke of paranormale mogelijkheden als het ware buiten spel zettende. Vraag je eens af of je met je belangstelling voor het geheel en je gebrek aan belangstelling voor het enkele geval, de ontmenselijking van de menselijke samenleving en het verval van menselijke waarden niet zelf mede in de hand hebt gewerkt. Vraag je ook eens af of je neiging tot verklaren, beredeneren, analyseren niet een groot deel van je eigen geestelijke mogelijkheden en gevoeligheden buiten de deur zet. Maar ook: wanneer je je al die vragen hebt gesteld en beantwoord, durf te lachen over de dwaze manier waarop je je hebt aangesteld. Want vergeet een ding niet: de mensen die zo druk bezig zijn om werelden te verbeteren, bewogen

door de ellende van de massa, zullen eerst eens om de wereld en eigen dwaze pretenties moeten kunnen lachen, voor zij verder kunnen komen.

Ik dank u voor uw aandacht en wens u een goedenavond.

d.d. 16 juli 1971.

N.B. De gehele maand augustus geen bijeenkomsten!!